

De naar München vertrokken vrijwilligers waren de eerste Nederlanders die bijzonderheden te horen kregen over de verraderlijke hulp die een aantal in Duitsland woonachtige NSB'ers aan de *Wehrmacht* geboden had bij de overval op Nederland in de meidagen van '40. De lezer kan alle bijzonderheden in ons tweede deel vinden. Hier herinneren wij er slechts aan dat de ca. drieduizend NSB'ers die in '39 in Duitsland woonden en werkten, in mei van dat jaar met het oog op een nieuwe Nederlandse wetsoepaling samengevoegd waren in een organisatie die formeel los stond van de NSB: de Bond van Nationaal-Socialistische Nederlanders in Duitsland. Leider van die Bond was een vermogende opportunist, Julius Herdtmann. Deze Herdtmann had in de herfst van '39 contacten aangeknoopt met de *Abwehr* en daar was uit voortgevloeid dat een kleine tweehonderd leden van de WA van de Bond (die 'Sport en Spel' heette) zich via de administrateur van 'Sport en Spel', H. Köhler, in maart '40 hadden laten aanwerven voor het volgen van een militaire opleiding in vier kampen in het Rijnland. In nagemaakte Nederlandse uniformen had een groot deel van die 'Sport en Spel'-mannen deelgenomen aan de operaties waarmee de *Abwehr* in de nacht van 9 op 10 mei getracht had, de bruggen over de Maas, het Maas-Waalkanaal en de IJssel ongeschonden in handen te krijgen. Enkelens sneuvelde daarbij. De overigen werden door de *Abwehr* in Keulen geconcentreerd.

Zij kregen daar te horen dat zij er het best aan deden om maar Duitser te worden. Dat werd geweigerd; ze wilden wel een beloning maar die moest de vorm krijgen van een betrekking in Nederland. Daarna liet de *Abwehr* hen schieten. De organisator van de *Waffen-SS*, *SS-Brigadeführer* Gottlob Berger, trok zich hun lot aan. Er werd hun, ook door Herdtmann en Köhler, voorgespiegeld dat zij, na een korte opleiding in München, in Nederland 'in dienst van Mussert' bij de politie konden komen – het gevolg was dat een kleine honderd man naar München vertrok. De keuze tussen de bovengenoemde drie mogelijkheden kregen zij niet: van hen werd gevergd dat zij voor vier jaar zouden tekenen. Dat lag voor de hand: de officieren van de *Waffen-SS* begrepen zo goed als die van de *Abwehr* dat men er goed aan zou doen, zo hinderlijke getuigen zo lang mogelijk uit Nederland weg te houden. De getuigen zelf achtten zich bedrogen.¹

¹ W. J. Heubel: 'Erfahrung einiger Niederländer, geworben in Deutschland' (8 juli 1940) (Doc I-683, a-7).